

לקראת סוף שנת התקציב הקודמת, פשטה שמועה במישר המיסחר והתעשייה שבכוונת השר גרעון פת, לבטל את התקציב לעידוד הסרט הישראלי שניתן במשרד שלו, בצורה של תמיכה לפי מכירה של כרטיסים. פשוט, לא היה סעיף כזה בתקציב.

כל מיני גורמים, הקשורים לתעשיית הקולנוע, נרעשו מאוד, ביקשו פגישה עם השר, ובאותה הפגישה נאמר להם שאין שום כוונה לעשות דבר שכזה. הכל הוא רק בגדר שמועה משוקצת. חוץ מזה, הוסיף השר, את מה שהוא חושב על הקולנוע הישראלי, מוטב שלא יפרסמו. חלפו כמה חודשים, התפרסם תקציב המיסחר והתעשייה ומסתבר שאכן הסעיף לא נעלם, אבל הוא הפך בריחה עצובה ומגוחכת. כל מה שניתן לקולנוע במיסגרת המכובדת הוא סכום של 20 מיליון שקל, בשלושה מיליון פחות מן השנה שעברה. חשבון פשוט מראה שמדובר בקיצוץ של 60% אחוז מסכום שהיה עלוב מלכתחילה.

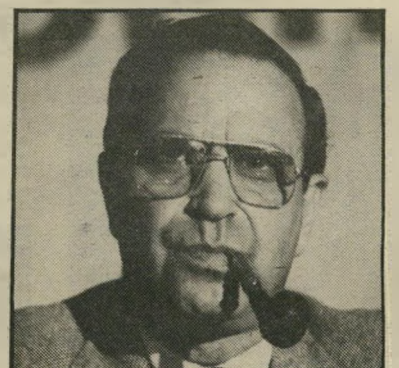
במלים אחרות, לרשות הסרטים שיופקו בישראל בשנה הקרובה, וההערכה היא שישו לפחות 15 סרטים, יחלקו בסך-הכל סכום של פחות מ-100,000 דולר, כלומר כ-6500 דולר לסרט. בעצם, אפילו זה לא, כי השר מדובר בתקציב שקלי, כלומר מי שיקבל את הכסף בסוף השנה, יוכה בערך ריאלי עוד הרבה יותר זעום, אולי מחצית הסכום בלבד. כלומר בדיוק כמה שצריך כדי לקנות גרעינים לאנשי צוות ההסרטה, שלא ימותו מרעב כמשך שבוע.

זה מרוקן מכל תוכן את פעולת מרכז הסרט הישראלי, הפועל במיסגרת מישר התעשייה והמיסחר, האומנם כראי שכליך הרבה אנשים, שיושבים שם במישרות שונות, יבזבו את זמנם על חלוקת גרבות מעליבה שכזות?

אבל, כמו שאמר השר פת באותה הפגישה המפורסמת, שבה הבטיח שלא יפגע בתקציב: "אם אינכם מרוצים, אין לי התנגדות שכל נושא הקולנוע יעבור למישרד החינוך והתרבות". והמבין יבין.

לא שבמישרד החינוך והתרבות המצב טוב יותר. המנהל האמנותי של המכון לקולנוע, ברוך דינר, התפטר ועזב בימים אלה את עבודתו. הסיבה: תקציב המכון מספיק בדיוק לשלם את המשכורות של מעט העובדים המועסקים שם (מדי שנה הולך הצוות ומתכווץ) ואת שכר הדירה ואין אפילו פרוטה שחוקה אחת כדי לזווג פעולה כלשהי מטעם המכון עצמו. במצב כזה, אפשר לטחון מים. ולשם כך, סבור דינר, אין צורך בעזרתו האישית.

מוסר-אחר, קולנוע לנוער שטיפל בהנחלת



שר פת

מספיק לקניית גרעינים

יסודות קולנוע במיסגרת מועדוני נוער ובתי-ספר תיכוניים, גווע גם הוא. זה נעשה אמנם בהדרגה. תחילה נבלע קולנוע לנוער בתוך המכון לקולנוע, אחר-כך איחרו את התקציבים לתקציב אחד יותר גדול, אחר-כך הורידו את התוספות ואמרו שאין עוד כסף לקולנוע לנוער ועתה פיתרו מן העבודה את המדריך האחרון שעוד עבד במשכורת מלאה במיסגרת הזאת.

מה נשאר במקוץ? שאלה טובה. מנהלת אדמיניסטרטיבית, ספירה שיש בה ספרן מיקצועי ופקידה שעוזרת לו, ועוד שתי מוכרות. מה פעולתו העיקרית של המכון? הוא משמש בית לקרן הישראלית לעידוד סרטי איכות (פירוש הרבר, המכון מטפל בניירת של הקרן) ויש בו ספירה ענפה על נושאי קולנוע. האם זה אומר שאין צורך במכון לקולנוע? לאו דווקא, אבל יש צורך במכון מסוג אחר.

הסוף יהיה שמנחם גולן עוד יאמץ את כולם וישלח את הפקידים הביתה.

היה היה פעם בטוניס



אדמה חמה (קלאס רנואר, תל-אביב, ישראל) - סרט הראשון של סרז' אנקרי הוא סרט ישראלי לכל דבר. למרות העובדה שהוא מדבר צרפתית ועלילתו מתרחשת כולה בטוניס. הסרט צולם בארץ. עם שחקנים ישראלים. והנושא נוגע מאוד לכל מה שמתרחש היום במדינה.

סיפורו של אנקרי על מישפחת יהודים טוניסאים שמתפוררת מבפנים. כאשר הבנים מסרבים להמשיך את מסורת עבודת האדמה של אבות אבותיהם. ומבחוץ. כאשר הנוער השמרן הערבי מוחליט להיפטר ובעונה אחת מכל הזרים שבארצם. צרפתים ויהודים גם יחד. מבוסס על זכרונות אישיים. ואמנם, הכל מסופר מעד לעינו של ילד קטן, המתבונן. מצד אחד בסבו, שמרגיש עצמו חלק בלתי נפרד מן הארץ שבה הוא חי ומן האוכלוסייה שבתוכה. אינו יכול לתפוס כלל אפשרות של קיום במקום אחר, ויחד עם זאת שומר על זהותו היהודית בקנאות רבה. מצד שני הוא מתבונן באביו ובדודיו. שמתרחקים במהירות מן הזהות היהודית ובאותה המידה הם רחוקים גם מן הזיקה לאדמה אשר נתנה לניש את שורשי העמוקים. המוסריים והנפשיים גם יחד. תהליך ההתפוררות הכפול הזה מתואר על-ידי אנקרי בפשטות ובטבעיות רבה. בלי שום ניסיון להצטעע, תוך אהבה רבה לדמויות. בעיקר לדמות הסב, שהוא מעין פאטריארך



אלכסיס דיפון - אדמה חמה. נשמה חמה

אשר מעטים כמוהו היום. גם אם יש ביקורת עקיפה על הבנים, אין הסרט מתכחש לעובדה שהם קוראים נכון את התפתחות האירועים. אלא שבכך מודגשת עוד יותר הטראגיות של המצב שבו נתונה המישפחה. כבכל סרט חדש, יש גם כאן עדיין חלקים חודקים. מישחק מאולץ, עריכה הססנית או חוסר מיומנות. אך עם זאת, אין ספק שזו התחלה נאה לסרז' אנקרי.

אלטע זאכן חדש



כנגד כל הסיכויים (מוגרבי, תל-אביב, ארצות-הברית) - אפילו טיילור האקפורד. שהצליח להפיח חיים גם ברומונים שדופים ולהפוך אותם לחוויה המרתקת את הקהל הרחב. כמו קצין וגנטלמן.

לא יכול להציל את המעשייה הזאת מרדידותה. מעשה בזהקן כדורגל שפוטר מקבוצתו. ואז בדיוק הוא מתבקש על-ידי ידיד מפוקפק לחפש עבורו את אהובתו שברחה. אשר במיקרה היא גם בתה של בעלת הקבוצה. זה עוד לא הכל, יש עוד כל מיני מיקרים וסיבוכים לרוב, וכדי שזה ייראה גם מפתה לעין. מתרחש חלק מן העלילה. שעיקרה מנוסת השחקן והנערה על רקע מכסיקו בחלקיה האכזזטיים יותר.

כל זה נראה מיושן ועייף להחריד, וזה לא מיקרה. כי העלילה מבוססת על סרט שנעשה לפני 37 שנים בשם מן העבר. אלא שאז הסיפור היה פשוט יותר. מובן יותר. מגובש וקצבי יותר. הבימאי היה ז'אק טורנר, שהתמחה בסרטי פעולה. השחקנים היו רוברט מיצ'ם, קירק דאגלס וג'יין גריר (שמשחקת גם בגיורסה החדשה בתפקיד האם החורגת) ולא היה שום ניסיון יומרני להפיח מסרים חשובים על שחיתות החברה.

האקפורד נלכד כנראה במלכודת של עצמו. מאיט את הקצב כדי להגביר תחושת החשיבות של כל העניין. נאחו בנופים ובתנאודות כדי למלא חללים. ובסופו של דבר, כורע הסרט



ג'ף ברידג'ס ואלכסיס קאראס: חבל עליהם

כולו תחת המעמסה שהטילו עליו. ואשר אין העלילה מסוגלת לשאת. ג'ף ברינגס, רייצ'ל וורד וג'יימס וודס הוכיחו בהודמנות שונות שיש להם כישרון. כאן הם נאלצים לעמוד במעמדים מביכים מדי שיתגברו על האתגר. עם זאת, צריך לומר שסיפורי אהבה לוחטת מן הסוג הזה זוכים בדרך כלל להצלחה גדולה בארץ. ויתכן מאוד שנתולי הגברת וורד והאדון ברינגס יביאו תוצאות דומות.

ביום קודר קשה לראות



ביום בהיר אפשר לראות את דמשק (בית לסיין, תל-אביב, ישראל) - אין עוררין על חשיבות הנושא כאן. מה היא הדרך הנכונה למצוא שפה משותפת עם שכנינו. מה הוא היחס אלה אשר נוקטים יוזמות פרטיות משלהם. ולא דווקא חוקיות. לקדם מציאת שפה כזו. המשבר שבו נתונים אנשי רוח רבים שאינם יודעים לאן לפנות.

הצרה היא שאין בסרט שום דבר מעבר לציון העובדה שבעיות כאלה קיימות. ונקיטת עמדה אוהדת. לא מבוססת במיוחד, לטובת אחד הצדדים. במיקרה זה, לטובת אלה שמנסים ליצור קשר עם עמי הסביבה בכל מחיר.

מרת אודי אדיב מאוזכרת בביורד ובאור חיובי בהחלט. והעלילה צריכה להתמקד, מצד אחד, בידיד של אדיב (שנקרא בסרט שרון). מלחין אשר מתרכז בשילוב מוסיקה מזרחית ומערבית ואינו מעז לחרוג מעבר לזה. ומצד שני, על יהודי בריטי צעיר, שמעמיד פנים כי הוא חבר ורע של החוגים המתקדמים והפרוגרסיביים הללו. אבל למעשה אינו אלא סוכן שתול של הש"כ.

מעבר לעובדה שמבחינה אידיאולוגית הסרט שיטחי לחלוטין, גם הדרמה רדודה עד כדי כך. שאינה קיימת. התמשכות ההפקה על פני קרוב לשלוש שנים מורגשת היטב בסרט. התפרים בולטים לעין. והרצון של הבימאי ערן ריקליס,



מוחמד באכרי ואלי דנקר - שיטחי וכפוי

להצמיח מחומר דרמאתי שמספיק בקושי לסרט קצר. סיפור שנמשך שעה וחצי. אינו נושא שום מרי. הדמויות כפויים. הבימאי אכן רומז לעובדה שמדובר בעבודת גמר של סטודנטים. חלק מן הטימוסים בסרט, בעיקר בתפקידים הנשיים, מיתרים בהחלט. חלק מן הסצינות מתחילות או נגמרות כאילו באמצע. בקיצור, חבל שנושא כזה מוחמץ על-ידי עבודה שיטחית.